



Til: Det Kongelige Kommunal- og distriktsdepartement

Fra: Hustadvika kommune

Sak nr.
2026/51-4

Dato
24.02.2026

Høringsuttale - Hustadvika kommune - Kommunekommisjonens NOU 1

Grønt = Formannskapetets innstilling

Overstrøket = Endret/fjernet etter behandling i formannskapet

Avvikle/endre lærernorm

~~Hustadvika kommune anbefaler:~~

- ~~• at lærernormen avvikles i sin nåværende form~~
- ~~• at eventuell videre norm fastsettes på kommunenivå for å sikre lokal tilpasning~~
- ~~• at staten styrker ramme- og tillitsbasert styring for å sikre et mer fleksibelt og bærekraftig system~~

Behold dagens lærernorm

Hustadvika kommune anbefaler:

- at lærernormen beholdes i sin nåværende form

Lærernormen sikrer at elever får den oppfølgingen de har rett på, uavhengig av hvor de bor. Uten en nasjonal norm overlates klassestørrelser til kommuneøkonomi, noe som øker forskjellene i skolen.

Fjerne lovfestede kompetansekrav i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 annet ledd, og gjøre loven mer profesjonsnøytral.

Hustadvika kommune støtter forslaget om å gjøre helse- og omsorgstjenesteloven profesjonsnøytral. Vi mener at:

- forsvarlighetskravet gir tilstrekkelig styring og tydelige rammer
- dagens kompetansekrav ikke alltid lar seg oppfylle i praksis
- lovfesting kan forsterke rekrutteringsutfordringer og øke kostnader
- økt lokalt handlingsrom vil gi kommunene bedre mulighet til å bruke tilgjengelige ressurser på en hensiktsmessig måte

Kommunen oppfordrer samtidig til at staten følger opp med klare faglige retningslinjer, støtte til kompetanseutvikling og god veiledning for å sikre nasjonalt likeverdige og faglig forsvarlige tjenester.

Beholde lovfestede kompetansekrav i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 annet ledd

Hustadvika kommune er negativ til å fjerne lovfestede kompetansekrav samt å gjøre loven mer profesjonsnøytral. Vi mener at:

- Krav til fagkompetanse er nødvendig for å sikre trygge og forsvarlige tjenester.
- Kompetansekrav er avgjørende for pasientsikkerhet, kvalitet og forsvarlige tjenester, og bør ikke svekkes av hensyn til økonomi eller rekrutteringsutfordringer eller som et ledd i å styrke kommunenes frie inntekter.
- Rekrutteringsutfordringer må løses gjennom målrettede tiltak for utdanning, kompetanseheving og bedre arbeidsvilkår – ikke ved å redusere kravene til faglighet. Dette er et viktig insentiv for å sikre likeverdige tjenester av god kvalitet.

Innlemme, slå sammen og forenkle øremerkede tilskudd

Kommunedirektøren støtter forslaget om innlemming av øremerkede tilskudd med ett unntak. Det gjelder forslaget om innlemming av veterinærtilskuddet.

Hustadvika kommune mener at det er nødvendig med fortsatt øremerking av veterinærtilskudd.

Hustadvika kommune er positiv til en økning i kommunens frie inntekter og målet om økt lokalt selvstyre og økt fleksibilitet. Samtidig er Hustadvika kommune skeptisk til at ordningene fjernes uten at andre insentiver for å styrke nasjonale satsinger er på plass. Øremerkede midler brukes ofte for å få nye nasjonale satsinger i gang og/eller utvikle eksisterende tjenester i en ønsket retning. Innlemming av øremerkede tilskudd kan bidra til at dette ansvaret i motsatt fall skyves over på kommunene uten at nødvendige midler følger med. Prioriteringer forsvinner fort ved presset kommuneøkonomi og fjerning av øremerkede tilskudd kan dermed øke forskjellene mellom kommunene.

Kommunen viser til mindretallets anmerkning i NOU 2026: 1, kapittel 7.4, der det pekes på at tilskuddet til veterinærdekning skiller seg fra øvrige øremerkede ordninger ved at det skal sikre en nasjonalt kritisk beredskap og et likeverdig tilbud uavhengig av geografi. Hustadvika kommune deler denne vurderingen.

Hustadvika kommune anbefaler at det øremerkede tilskuddet til veterinærdekning opprettholdes og styrkes. Dette er nødvendig for å sikre beredskap, dyrevelferd, dyrehelse, og et likeverdig landbruk over hele landet

Sammenslåing av tilskudd på natur- og klimafeltet

Hustadvika kommune er enig med kommisjonen i at dette tilskuddsområdet kan forenkles, ved at flere tilskudd slås sammen til et større programtilskudd. En slik sammenslåing understøttes ved at det er en nær sammenheng mellom natur- og klimatiltak.

Heve beløpsgrensen for krav på rapportering på øremerkede tilskudd

Hustadvika kommune mener beløpsgrensen bør heves til minimum 1 mill. kroner. Tilskuddsordningene medfører ofte omfattende krav om rapportering samt utgifter til revisjon. Dette krever tidsressurser ute i kommunene og et stort administrativt apparat sentralt. Hustadvika kommunes erfaring er at rapporteringskrav og oppfølging ofte ikke står i stil med omfanget av tilskuddet.

Avvikle grunnskoletilskuddet i inntektssystemet

Hustadvika kommune støtter dette forslaget.

Forenkling av investeringstilskuddet til omsorgsboliger og sykehjem

Hustadvika kommune mener det være hensiktsmessig at kommunen støtter en helhetlig gjennomgang av ordningen, men ikke nødvendigvis anbefalingen om å svekke kravene før man har vurdert konsekvensene for langsiktig struktur, drift, bemanning og samarbeid med eksterne aktører.

Innspill til videre arbeid i kommisjonen

Hustadvika kommune anbefaler at kommunekommisjonen prioriterer å utrede, konkretisere og foreslå endringer særlig innenfor følgende områder:

- At kommisjonen følger opp signalet om å se på hvordan statsforvalterne utøver sin rolle, herunder hvordan oppdragene tolkes og utøves, og på hvorvidt det er variasjon i dette mellom embetene.
- Kommisjonen bør arbeide videre med både økonomiske og juridiske virkemidler som støtter opp om de selvstendige valg kommunene gjør for å bli større eller samarbeide mer omfattende og langsiktig i faste konstellasjoner, også om velferdsoppgaver.

Andre tema fra kommunen

Havbruksfond

Kommunedirektøren mener kommisjonen bør vurdere ordningen med Havbruksfond. Ordningen i seg selv har mange positive sider og Hustadvika kommune er selv mottaker av dette tilskuddet. Men ordningen er uforutsigbar med varierende beløp hvert år og tilskuddet er ikke kjent før på slutten av året. Det er også slik at noen kommuner får store tilskudd i forhold til sin størrelse. Dette medvirker til at det blir en uforholdsmessig fordeling av inntektene. Kommunedirektøren mener ordningen bør gjennomgås for å få til en mer forutsigbar og rimelig fordeling av tilskuddet.

Hustadvika kommune vil påpeke at det er viktig at fordelingen av inntektene også tilfaller berørte kommuner av havbruk som ikke er vertskommuner. Det ligger i dag en betydelig andel oppdrettsanlegg i våre fjorder. Kommunegrensene langs kysten vil ofte gå midtfjords, der flere kommuner deler den samme fjorden. I så henseende vil det da være naturlig at alle kommunene som deler samme fjord med havbruk får en andel av inntektene, og ikke at dette i all hovedsak skal gå til vertskommunen.

Eiendomsskatt

Hustadvika kommune har innført eiendomsskatt og dette gir en sikker og forutsigbar inntekt. For noen år siden mistet Hustadvika og andre kommuner i tilsvarende stilling eiendomsskatt på produksjonsutstyr. Dette er delvis kompensert i inntektssystemet. Det er likevel slik at dette vedtaket ikke gjaldt petroleumsvirksomhet og kraftverk. Kommunedirektøren vil ikke ha noen mening om dette, det ligger til Stortinget å avgjøre. Det som Hustadvika kommune vil bemerke er at disse inntektene ikke blir hensyntatt i inntektssystemet. Det medfører store forskjeller i inntektsnivå mellom det store flertallet av kommuner og de dette gjelder. Hustadvika kommune mener dette bør utredes og vurderes av kommisjonen.